

Ur. broj: 64-07-21/3-209-2
Zagreb, 2. ožujka 2021.

O statusu bunjevačkoga govora i prijedlogu da se na području Grada Subotice kao službeni jezik uvede „bunjevački jezik“ s jezikoslovnoga stajališta – mišljenje Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Ne ulazeći u političke motive uzdizanja bunjevačkoga govora na razinu jezika, i to službenoga jezika na području Grada Subotice, a razvidno je da nije riječ o jezikoslovnim motivima, kao središnja znanstvena ustanova za proučavanje i njegovanje hrvatskoga jezika oštro se protivimo takvom prijedlogu iz jezikoslovne perspektive.

Ponajprije naglašavamo da je riječ o jezikoslovnome pitanju te da u ovome i sličnim slučajevima mora prevladati znanstveno, jezikoslovno mišljenje, koje temeljimo na dosadašnjim jezikoslovnim istraživanjima i zaključcima i hrvatskih, ali i srpskih jezikoslovaca te na dijalektološkoj, slavističkoj i općenito poredbenolingvističkoj literaturi. Svi relevantni suvremeni hrvatski i srpski dijalektolozi u svojim radovima i monografijama upotrebljavaju naziv **bunjevački govor** (u hrvatskoj literaturi i govor bačkih Hrvata). Taj govor pripada novoštokavskom ikavskom dijalektu, koji se u suvremenoj srpskoj i hrvatskoj dijalektološkoj literaturi među ostalim naziva mlađim ikavskim (Dalibor Brozović, Pavle Ivić), zapadnohercegovačko-primorskim (Miloš Okuka) te zapadnim ili novoštokavskim ikavskim dijalektom (Josip Lisac). Ni u relevantnoj slavističkoj ni u poredbenolingvističkoj literaturi bunjevački se govor nikad ne naziva jezikom.

O pitanju pripadnosti bunjevačkoga govora mnogo se pisalo s hrvatske i srpske strane. Najčešće su se u određivanju njegove jezične pripadnosti analizirali genetskolingvistički i vrijednosni kriterij. Po genetskolingvističkome kriteriju bunjevački govori nedvojbeno pripadaju zapadnoštokavskom narječju, i to njegovu novoštokavskom ikavskom dijalektu. U tome su suglasni najveći srpski jezikoslovci 20. stoljeća. Tako Miloš Okuka u monografiji *Srpski dijalekti* bunjevački govor naziva zapadnohercegovačko-primorskim navodeći kako njime „govore Hrvati i Bošnjaci“. Govornike srpskoga jezika koji govore tim dijalektom ne spominje u Bačkoj niti Bunjevce izdvaja u posebnu etničku skupinu, što je podudarno s podacima Pavla Ivića koje iznosi u knjizi *Dijalektologija srpskohrvatskog jezika*. Tome treba pridodati podatak da većina srpskih istraživača, poput Ivana Popovića, ishodište Bunjevaca traži u području omeđenom Neretvom i Zrmanjom, tj. zapadnu Hercegovinu i Dalmatinsku zagoru u kojoj su govornici novoštokavskih ikavskih govora danas gotovo isključivo Hrvati. Dakle, po genetskolingvističkome kriteriju bunjevački govori pripadaju hrvatskomu jezičnom korpusu.

Kad je riječ o vrijednosnome kriteriju, bunjevačka je književnost od svojih početaka u XVII. stoljeću uklopljena u tijekove hrvatske književnosti. Posebice se to odnosi na djela bunjevačkih franjevačkih pisaca koji se ničim (pa ni isticanjem

vlastite pokrajinske odrednice) ne izdvajaju od ostatka svojih slavonskih i bosanskih kolega.

Zaključno, u dijalektološkoj (hrvatskoj, srpskoj i inozemnoj), slavističkoj i poredbenolingvističkoj literaturi bunjevački se govor nigdje ne navodi pod odrednicom „bunjevački jezik“. „Bunjevački jezik“ nema svoju ISO oznaku niti je naveden u bibliografskoj bazi Glottolog te se ni po jednome jezikoslovnom kriteriju ne može smatrati zasebnim jezikom.

Grad Subotica trebao bi, dakle, u skladu s naputcima jezikoslovne znanosti odbiti jezikoslovno neutemeljen prijedlog za promjenom Statuta Grada Subotice i uvrštavanjem „bunjevačkoga jezika“ kao službenoga jezika jer bi usvajanjem toga prijedloga gradske vlasti izazvale nove prijepore, podjele i sporove te obezvrijedili stajališta struke.

dr. sc. Željko Jozić, ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje

